

PITER V. BRET

NOĆ
DEMONA

Prevela
Nevena Andrić

■ Laguna ■

Naslov originala

Peter V. Brett

THE WARDED MAN

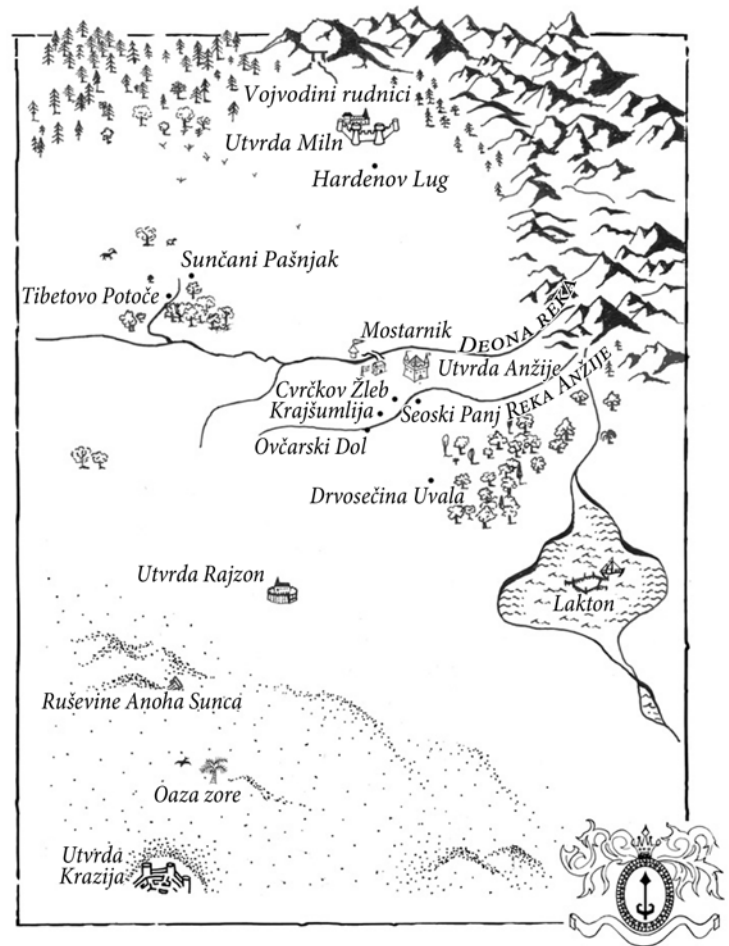
Copyright © 2009 by Peter V. Brett

Ociju, prvobitnom Iscrtanom Čoveku

Translation Copyright © 2011 za srpsko izdanje, LAGUNA

ZAHVALNICA

Na probnom čitanju ove knjige naročito zahvaljujem Deni, Majku, Ameliji, Nilu, Metu, Džoši, Stivu, mami, tati, Triši, Neti i Kobiju. Vaši saveti i podrška omogućili su mi da hobi pretvorim u nešto više. I mojim urednicama Liz i Emi, koje su rizikovale s novim piscem i izazivale me da nadmašim čak i sopstvene visoke standarde. Bez vas nikad ne bih uspeo.

SADRŽAJ

<i>Prvi deo: Tibetovo Potoče</i>	13
Prvo poglavlje: Posledice	15
Drugo poglavlje: Kad bi to bio ti	43
Treće poglavlje: Samotna noć	75
Četrto poglavlje: Liša	86
Peto poglavlje: Gužva u kući	105
Šesto poglavlje: Tajne ognja	131
Sedmo poglavlje: Rodžer	140
Osmo poglavlje: Ka Slobodnim gradovima	153
Deveto poglavlje: Utvrda Miln	163
<i>Drugi deo: Miln</i>	189
Deseto poglavlje: Šegrt	191
Jedanaesto poglavlje: Prodor	208
Dvanaesto poglavlje: Biblioteka	217
Trinaesto poglavlje: Mora da postoji još nešto	231
Četrnaesto poglavlje: Put za Anžije	248
Petnaesto poglavlje: Violinom do bogatstva	257
Šesnaesto poglavlje: Uzice	271
<i>Treći deo: Krazija</i>	287
Sedamnaesto poglavlje: Ruševine	289
Osamnaesto poglavlje: Obred prelaza	298
Devetnaesto poglavlje: Prvi ratnik Krazije	302

Dvadeseto poglavlje: <i>Alagaišarak</i>	321
Dvadeset prvo poglavlje: <i>Samo čin</i>	327
Dvadeset drugo poglavlje: <i>Sviranje u zaseocima</i>	333
Dvadeset treće poglavlje: <i>Ponovno rođenje</i>	345
Dvadeset četvrto poglavlje: <i>Igle i mastilo</i>	351
<i>Četvrti deo: Drvosečina Uvala</i>	361
Dvadeset peto poglavlje: <i>Novo mesto za svirku</i>	363
Dvadeset šesto poglavlje: <i>Bolnica</i>	374
Dvadeset sedmo poglavlje: <i>Noć se spušta</i>	393
Dvadeset osmo poglavlje: <i>Tajne</i>	418
Dvadeset deveto poglavlje: <i>U svetlosti pred zoru</i>	428
Trideseto poglavlje: <i>Kuga</i>	436
Trideset prvo poglavlje: <i>Bitka za Drvosečinu Uvalu</i>	455
Trideset drugo poglavlje: <i>Ne više Drvosečina</i>	469

PRVI DEO: TIBETOVO POTOČE

318–319. P. P. (POSLE POVRATKA)

Prvo poglavlje: Posledice

319. P. P.

Veliki rog se oglasi.

Arlen zastade s poslom i pogleda u nebo, koje se u svitanje prelivalo bojom lavande. Izmaglica je još prožimala vazduh i nosila sa sobom isuviše poznat, vlažan, rezak miris. Pritajena strepnja narastala mu je u utrobi dok je čekao u jutarnjoj tišini i nadao se da je u pitanju bila njegova mašta. Imao je jedanaest godina.

Usledila je stanka, a onda se rog zaori dvaput s kratkim razmakom. Jedan dug zov i dva kratka označavali su jug i istok. Seoce kraj Šume. Njegov otac je imao prijatelje među drvosečama. Iza Arlena se otvoriše kućna vrata, i on je znao da majka stoji tu i usta prekriva rukama.

Arlen se vrati poslu – niko nije morao da ga požuruje. Neke su obaveze mogle i da sačekaju jedan dan, ali svejedno je trebalo nahraniti stoku i pomusti krave. Ostavio je životinje u torovima i otvorio ambar sa senom, nasuo pomije svinjama i otrčao po drvenu vedricu za mleko. Majka mu je već čučala ispod jedne krave. Dograbio je slobodnu hoklicu i radili su u ujednačenom ritmu, a mleko je udaralo o drvo kao da dobuje pogrebni marš.

Dok su prelazili do sledećeg para u nizu, Arlen je ugledao kako otac upreže njihovog najsnažnijeg konja, petogodišnju kestenjastu kobilu po imenu Misi. Lice mu je bilo tmurno dok je radio.

Šta li će zateći ovog puta?

Uskoro su se našli u kolima i tandrkali su prema malenoj skupini kuća kraj šume. Tamo je bilo opasno, na više od sat vremena udaljenosti od najbliže zaštićene građevine, ali drvo je bilo potrebno. Arlenova majka, zamotana u iznošen šal, čvrsto ga je držala dok su se vozili.

„Ja sam veliki dečak, mama“, požali se Arlen. „Ne moraš da me grliš kao bebu. Ne plašim se.“ Ovo nije bilo sasvim istinito, ali ne bi valjalo da druga deca vide kako se privija uz majku kad se uvezu. Ionako mu se već dovoljno podsmevaju.

„Ja se plašim“, reče majka. „Šta ako meni treba zagrljaj?“

Sa iznenadnim ponosom Arlen opet privuče majku k sebi dok su putovali drumom. Nikad nije mogla da ga prevari, ali svejedno je uvek znala šta da kaže.

Dugo pre nego što su stigli na odredište, stub masnog dima saopštio im je više nego što su želeli da znaju. Spaljuju mrtve. A pošto su počeli ovako rano, ne sačekavši da ostali stignu i pomole se, znači da je mrtvih mnogo. Previše da bi se molili za svakoga ponaosob ako treba završiti s poslom pre sumraka.

Bilo je više od osam kilometara između imanja Arlenovog oca i Seoceta kraj Šume. Dok su oni stigli, ljudi već behu pogasili nekoliko preostalih zapaljenih koliba, iako, istinu govoreći, nije ni ostalo mnogo šta da izgori. Petnaest kuća, sve pretvorene u ruševine i pepeo.

„I drvo“, reče Arlenov otac i pljunu s kola. Bradom pokaza prema čadavoj hrpi preostaljoj od građe nasečene u poslednjih nekoliko meseci. Arlen se namršti na pomisao kako će rasklimani obor za životinje morati da potraje još godinu dana i istog časa poče da ga grize savest. Na kraju krajeva, to je samo drvo.

Dok su se kola zaustavljala, priđe im varoška besednica. Silija, koju je Arlenova majka ponekad nazivala Jalova Silija, bila je stroga žena, visoka i mršava, lica nalik na štavljenu kožu. Dugu sedu kosu svezala je u čvrstu punđu, a šal je nosila kao znak svog položaja. Nije trpela budalaštine, što je Arlen pod njenim prutom naučio više nego jedanput, ali danas mu je njeno prisustvo ulivalo sigurnost. Kao i pored oca, iz nekog razloga se pored Silije osećao bezbedno. Iako nije imala dece, Silija se ponašala roditeljski prema svima u Tibetovom Potočetu. Malo ko se mogao meriti s njom u mudrosti, a još manje

njih u tvrdoglavosti. Kada bi Silija bila prijateljski raspoložena prema vama, bilo je to kao da se nalazite na najbezbednijem mestu na svetu.

„Džefe, dobro je što si došao“, reče Silija Arlenovom ocu. „I Silvi i mladi Arlen isto tako“, reče i klimnu im glavom. „Treba nam svaki par ruku do kog možemo da dođemo. Čak i dečko može da pomogne.“

Arlenov otac progunđa nešto dok je silazio s kola. „Doneo sam alat“, reče. „Samo reci gde možemo da uskočimo.“

Arlen pokupi dragocene alatke iz zadnjeg dela kola. Metal je bio redak u Potočetu, i otac je bio ponosan na svoje dve lopate, pijuk i testeru. Danas će sve to i te kako upotrebljavati.

„Koliko smo izgubili?“, upita Džef, iako se činilo da zapravo ne želi da zna.

„Dvadeset sedmoro“, reče Silija. Silvi se zagrcnu i prekri usta, a na oči joj navreše suze. Džef opet pljunu.

„Je l' preživio ko?“, upita.

„Nekoliko njih“, reče Silija. „Mejni je“ – ona pokaza štapom prema dečaku koji je stajao i zurio u pogrebnu lomaču – „dotrčao skroz do moje kuće po mraku.“

Silvi se zgranu. Niko nikad nije pretrčao toliku razdaljinu i preživio. „Zaštitne čini na kući Brajna Drvoseče izdržale su najveći deo noći“, nastavi Silija. „On i njegova porodica posmatrali su sve. Nekoliko ostalih je umaklo utrobnicima i tamo pronašlo pribežište, dok se vatra nije proširila i zakačila njihov krov. Čekali su u zapaljenoj kući sve dok grede nisu počele da pucaju, a onda, nekoliko minuta pre svitanja, okušali sreću napolju. Utrobnici su ubili Brajnovu ženu Minu i njihovog sina Pola, ali ostali su se spasili. Opekotine će se zaceliti, a deca će se s vremenom oporaviti, ali ostali...“

Nije morala da završi rečenicu. Preživeli često umru uskoro posle demonskog napada. Ne svi, čak ni najveći deo, ali dovoljno njih. Neki oduzmu sebi život, drugi prosto bezizražajno pilje i odbijaju jelo i piće sve dok ne okopne. Govorilo se kako nisi zapravo preživio napad sve dok ne prođe godina i jedan dan.

„Još ne znamo šta se desilo s desetinom njih“, reče Silija bez mnogo nade u glasu.

„Iskopaćemo mi njih“, složi se Džef sumorno, zagledan u srušene kuće, od kojih su mnoge još uvek tinjale. Drvoseče su gradile kuće mahom od kamena kako bi se zaštitile od vatre, ali čak i kamen gori

ako zaštitne čini popuste i dovoljno se plamenih demona okupi na istom mestu.

Muškarci i nekoliko snažnijih žena raščišćavali su ruševine i prevozili mrtve na lomaču, i Džef im se pridružio. Tela su se, naravno, morala spaliti. Niko ne bi pozeleo da ga sahrane u zemlju iz koje su se svake noći dizali demoni. Staratelj Haral je sam podizao golim debelim rukama, sa zavrnutim rukavima odore, svako telo na vatru, mumlao molitve i crtao zaštitne simbole po vazduhu dok su ih plamenovi uzimali k sebi.

Silvi se pridružila ostalim ženama, koje su pod budnim okom potočke travarke Koline Trig okupljale mlađu decu i starale se za ranjenike. Ipak, nikakvo bilje nije moglo preživeti ublažiti bol. Brajn Drvoseča, poznat i kao Plećati Brajn, bio je krupan medved od čoveka, gromkog smeha, i često je bacaio Arlena u vazduh kada bi došli da skupljaju drva. Sada je Brajn sedeo u pepelu pored svoje srušene kuće i lagano lupao glavom o čađavi zid. Mrmljao je nešto za sebe i čvrsto se grlio rukama kao da mu je hladno.

Arlena i ostalu decu uposlili su da nose vodu i preturaju po hrpama drveta u potrazi za ogrevom koji se može spasti. Preostalo je još nekoliko toplih meseci u godini, ali neće biti vremena da se naseče dovoljno drva za čitavu zimu. Ove godine će se opet grejati na balegu i kuća će zaudarati.

Arlena ponovo zapljusnu talas griže savesti. Nije na lomači, ne lupa glavom u nervnom rastrojstvu nakon što je izgubio sve. Ima i gorih sudbina nego da ti kuća smrdi na balegu.

Kako je jutro odmicalo, pristizalo je sve više seljana. Sa porodica-ma, kao i zalihama kojih su mogli da se odreknu, dolazili su s varoškog trga i s ribnjaka, pristizali s Boginovog Brega i iz Vlažne Bare. Neki su došli čak iz Južne Čeke. Jednog po jednog, Silija ih je presretala s tmurnim novostima i delila im zaduženja.

S više od sto ruku na raspolaganju, muškarci su udvostručili napore; polovina je nastavila da kopa, a ostali su se obušili na jedinu preostalu građevinu u Seocetu od koje se nešto moglo spasti: kuću Brajna Drvoseče. Silija je odvela Brajna, nekako podupirući divovskog čoveka koji se teturao, dok su muškarci raščišćavali otpad i počinjali da dovlače novo kamenje. Nekolicina je izvadila pribor za zaštitne

čini i počela da crta nove simbole dok su deca pravila slamnati krov. Pre mraka će ponovo izgraditi kuću.

Arlen je bio u paru s Kobijem Ribarom i dovlučili su drva. Deca su prikupila popriličnu hrpu, iako je to bio samo delić onoga što su izgubili. Kobi je bio visok dečak krupne građe, tamnih kovrdža i dlakavih ruku. Bio je krupna zverka među drugom decom, ali takav je glas stekao na račun tuđih muka. Retko koje dete je želelo da trpi njegove uvrede, a njegove batine još manje njih.

Kobi je godinama mučio Arlena, a i ostala deca s njim. Džefovo imanje bilo je najsevernije u Potočetu, daleko od varoškog trga, gde su se deca najčešće okupljala, a Arlen je dobar deo vremena provodio u samotnom lunjanju po Potočetu. Većina dece smatrala je kako je sasvim u redu njega žrtvovati Kobijevom gnevom.

Kad god bi Arlen pošao na pecanje ili na putu prema varoškom trgu prošao pored ribnjaka, Kobi i njegovi drugovi kao da bi dočuli za to i sačekali bi ga u povratku, uvek na istom mestu. Ponekad su mu samo nadevali imena ili ga gurali, ali u drugim slučajevima došao bi kući krvav i u modricama, a majka bi vikala na njega što se tukao.

Naposletku je Arlenu dozlogrdilo. Ostavio je podebeo štap skriven na tom mestu i sledeći put kada su ga Kobi i drugari zaskočili, Arlen se pretvarao da beži, a onda izvukao oružje niotkuda i vratio se vitlajući.

Kobija je odalamio prvog, snažnim udarcem od kog je ovaj ostao da plače u prašini dok mu je krv curila iz uva. Vilam je zadobio polomljen prst, a Gart je hramao više od nedelju dana. Zbog ovoga Arlen nije postao ništa omiljeniji među drugom decom, a otac ga je išibao, ali ostali dečaci ga više nikad nisu uznemiravali. Čak i sada ga je Kobi zaobilazio u širokom luku i trgnuo bi se na svaki Arlenov nagao pokret, iako je bio daleko krupniji.

„Preživeli!“, iznenada povika Bil Pekar pored jedne srušene kuće na ivici Seoceta. „Čujem ih, zarobljeni su u podrumu!“

Istog časa svi ostaviše ono što su radili i požuriše k njemu. Raščišćavanje krša predugo bi trajalo, te su se muškarci, ćutke ali grozničavo, sagli i počeli da kopaju. Uskoro su probili jedan zid podruma i krenuli da izvlače preživete. Bili su prljavi i prestravljeni, ali svi živi i zdravi. Tri žene, šestoro dece i jedan muškarac.

„Ujka Koli!“, povika Arlen, a njegova majka se istog časa nađe tu i privi u naručje brata, koji je pijano posrtao. Arlen im pritrča i podvuče mu se pod drugu ruku kako bi ga podupro.

„Koli, šta ćeš ti ovdje?“, upita Silvi. Koli je retko izlazio iz svoje radnje na varoškom trgu. Arlenova majka je hiljadu puta pričala kako su ona i brat zajedno vodili potkivačnicu pre nego što je Džef počeo namerno da lomi potkovicu kako bi imao razloga da dođe i udvara se.

„Došli da se udvaramo Ani Drvoseči“, promrmlja Koli. Čupao je kosu i već je istrgnuo nekoliko pramenova. „Tek što smo otvorili skrovište kada su prodrli kroz zaštitne čini...“ Kolena mu kleknuše, a njegova težina povuče Arlena i Silvi naniže. Klećao je u prašini i plakao.

Arlen pogleda ostale preživjele. Ana Drvoseča nije bila među njima. Grlo mu se stezalo dok su deca prolazila. Poznao je svako ponaosob; znao im je porodice, kako su im izgledale kuće spolja i iznutra, kako su im se zvale životinje. Načas bi mu u prolazu susreli pogled, a on bi tog časka proživio napad kroz njihove oči. Video je sebe šćućurenog u skućenoj rupi u zemlji dok se oni koji nisu mogli da stanu okreću da se suoče s utrobnicima i vatrom. Iznenada je počeo da dahće i nije mogao da se zaustavi sve dok ga Džef ne pljesnu po leđima i on ne dođe k sebi.

Dovršavali su hladan ručak kada se rog oglasio s druge strane Potočeta.

„Ne valjda dvaput za jedan dan?“, dahnu Silvi i pokri usta.

„Ma, hajde“, progundā Silija. „U podne? Mućni glavom, mala!“

„Šta onda...?“

Silija ne obrati pažnju na nju i ustade da dovede čoveka s rogom kako bi odgovorili na znak. Keven Barski imao je rog pri ruci, kao što je uvek bio slučaj s narodom iz Vlažne Bare. U moćvarama je lako razdvojiti se od ostalih, a niko ne želi da luta naokolo kada barski demoni ustanu. Kevenovi obrazi se napumpaše poput žabljeg podbratka dok je svirao niz nota.

„Glasnički rog“, Koran Barski pojasni Silvi. Sedobradi čovek je bio besednik Vlažne Bare i Kevenov otac. „Kanda su videli dim. Keven im priča šta se desilo i 'di su svi.“

„Glasnik u proleće?“, upita Arlen. „Mislio sam da dolaze u jesen posle žetve. Tek smo prošlog meseca završili sa setvom!“

„Glasnik nije ni došō prošle jeseni“, reče Koran i kroz rupu među krezavim zubima ispljunu penušavi smeđi sok korena koji je žvakao. „Plāšili smo se da se neš' desilo. Pomislili da nam glasnik moŹ' bit' neće ni doći i doneti so sledeće jeseni. Ili da su se moŹda utrobnici doćepali Slobodnih gradova i da smo odsećeni.“

„Utrobnici nikad ne bi mogli da se doćepaju Slobodnih gradova“, reče Arlen.

„Arlene, umukni!“, prošišta Silvi. „Poštuj starije!“

„Pusti dečka da govori“, reče Koran. „Mali, jesi l' bio nekad u nekom slobodnom gradu?“, upita Arlena.

„Ne“, priznade Arlen.

„Znaš nekog ko jeste?“

„Ne“, ponovi Arlen.

„Po čemu si ondak takav stručnjak?“, upita Koran. „Niko nije ni išō 'namo osim glasnika. Samo su oni do sada imali hrabrosti da putuju noću. Ko veli da Slobodni gradovi nisu samo neka sela, isto kō Potoće? Ako utrobnici mogu da se doćepaju nas, mogu i njih.“

„Matori Prasac je iz Slobodnih gradova“, reče Arlen. Rasko Prasac je bio najbogatiji čovek u Potoćetu. DrŹao je bakalnicu – stecište sve trgovine u Tibetovom Potoćetu.

„Jašta“, reče Koran, „i matori Prasac mi je davno rekō da mu je jedno putovanje dosta. 'Teo je da se vrati posle nekol'ko godina, ali reče da ne vredi izlagati se opasnostima radi toga. Pa ga ti pitaj da l' su Slobodni gradovi išta bezbedniji od bilo kog drugog mesta.“

Arlen nije Źeleo da veruje u to. Mora da negde na svetu postoji bezbednost. Ali opet mu pred očima sevnu slika kako ga bacaju u podrum i on shvati da noću nigde nije odistinski bezbedno.

Glasnik je stigao jedan sat kasnije. Bio je to visok čovek tridesetih godina, podšišane smeđe kose i kratke, guste brade. Preko širokih ramena nosio je košulju od metalnih prstenova, a na sebi je imao i dugaćak, taman ogrtać, kao i debele koŹne ćakšire i čizme. Jahao je vitku, smeđu trkačku kobilu. Za sedlo su mu kaiševima bila pričvršćena raznorazna koplja. Lice mu je bilo tmurno dok je prilazio, ali ramena je drŹao pravo i ponosito. Preleteo je pogledom po gomili i lako ugledao besednicu, koja je stajala i izdavala naređenja. Okrenu konja k njoj.

Na nekoliko koraka iza njega, dve smeđe mule vukle su preto-varenu kočiju, a na njoj se vozio putujući žongler. Odeća mu je bila sačinjena od jarkih zakrpa, a na klupi pored njega počivala je lauta. Imao je kosu boje kakvu Arlen nikad ranije nije video, nalik na bledu šargarepu, a koža mu je bila tako svetla da se činilo kako nikad nije kročio na sunce. Ramena su mu bila pognuta i izgledao je svojski iscrpljen.

Žongler bi uvek dolazio s godišnjim glasnikom. Za decu, a i za neke odrasle, žongler je od te dvojice bio onaj važniji. Otkako je Arlen pamtio, bio je to isti čovek, sedokos ali živahan i razdragan. Ovaj novi je bio mlađi i izgledao je nadureno. Deca odmah potrčaše k njemu, te mladi žongler živnu, a osujećen izraz okopne mu s lica tako brzo da je Arlen posumnjao da je uopšte i bio tu. Već sledećeg časka žongler je sišao s kola i uz dečje klicanje žonglirao raznobojnim lopticama.

Neki, Arlen među njima, zaboravili su na posao i odlunjali prema pridošlicama. Silija se oštro okrenu prema njima, nespremna to da trpi. „Dan nije ništa duži zato što je došao glasnik!“, podviknu ona. „Nazad na rad!“

Usledilo je nešto gundanja, ali svi se vratili na posao. „Arlene, ti ne“, reče Silija, „dođi.“ Arlen odvoji pogled od žonglera i priđe joj dok je glasnik pristizao.

„Jalova Silija?“, upita glasnik.

„Samo Silija, molim“, reče ona kruto. Glasnik razrogači oči i porumene, a jagodice mu poprimeše tamnocrvenu boju poviše brade. Skoči s konja i duboko se pokloni.

„Izvinjavam se“, reče. „Nisam razmišljao. Grejg, vaš redovni glasnik, rekao mi je da vas tako zovu.“

„Drago mi je što čujem da Grejg misli na mene posle svih ovih godina“, reče Silija kao da joj nije nimalo drago.

„Mislio“, ispravi je glasnik. „Mrtav je, gospođo.“

„Mrtav?“, upita Silija sa iznenadnom tugom na licu. „Je li..?“

Glasnik odmahnu glavom. „Prehlada ga je ubila, ne utrobnici. Ja sam Rejgen, vaš glasnik za ovu godinu – to je usluga njegovoj udovici. Sledeće jeseni esnaf će vam odabrati novog glasnika.“

„Još godinu i po dana do narednog glasnika?“, upita Silija kao da se sprema da nekoga izgrdi. „Jedva smo preživeli prošlu zimu bez jesenje soli“, reče. „Znam da vi u Milnu uzimate so zdravo za gotovo, ali nama

se polovina mesa i ribe ukvarila jer nismo mogli da ih pripremimo kako valja. I šta s našim pismima?“

„Žao mi je, gospođo“, reče Rejgen. „Varošice su vam podaleko od ustaljenih drumova, i skupo je platiti glasniku da svake godine posveti tom putovanju po mesec dana i više. Glasnički esnaf je u manjku s ljudstvom otkako se Grejg prehladio.“ Zakikota se i odmahnu glavom, ali primeti kako se Silijino lice smrklo u odgovor.

„Gospođo, nisam hteo da vas uvredim“, reče Rejgen. „I meni je bio prijatelj. Prosto... retko koji glasnik umre s krovom nad glavom, u krevetu, i s mladom ženom pokraj sebe. Obično nas pre toga dočepa noć, znate.“

„Znam“, reče Silija. „Imate li vi ženu, Rejgene?“

„Jašta“, reče glasnik, „mada se, na njeno zadovoljstvo i moju patnju, češće viđam sa svojom kobilom nego s nevestom.“ Zasmeha se, što zbuni Arlena, koji nije mislio da je smešno ako ne nedostaješ sopstvenoj ženi.

Činilo se da Silija ne primećuje ovo. „A zamislite da je uopšte ne viđate“, reče, „i da su vam jedina veza s njom pisma jednom godišnje. Kako biste se osećali da čujete kako će vam pisma kasniti pola godine? Neki u ovoj varoši imaju rodbinu u Slobodnim gradovima. Otišli su sa ovim ili onim glasnikom i neki su odsutni već dve generacije. Ti ljudi se neće vratiti kući, Rejgene. Pisma su sve što nam je ostalo od njih, kao i njima od nas.“

„U potpunosti se slažem s vama, gospođo“, reče Rejgen, „ali odluka nije na meni. Vojvoda...“

„Ali razgovaraćete s vojvodom kad se vratite, je l' tako?“, upita Silija.

„Hoću“, reče on.

„Da vam zapišem poruku?“, upita Silija.

Rejgen se osmehnu. „Mislim da mogu da zapamtim, gospođo.“

„Postarajte se.“

Rejgen se opet pokloni, još dublje. „Izvinjavam se što sam vam došao u posetu jednog ovako mračnog dana“, reče i gvirnu prema pogrebnoj lomači.

„Ne možemo govoriti kiši kada da padne, niti vetru kada da dune ili hladnoći kada da otpočne“, reče Silija. „Kao ni utrobnicima kada da napadnu. Uprkos svemu tome, život mora dalje.“

„Život ide dalje“, složi se Rejgen, „ali ako ja ili moj žongler ikako možemo da pomognemo, recite; imam snažna pleća i često sam lečio rane od utrobnika.“

„Vaš žongler već pomaže“, reče Silija i klimnu glavom prema mladom čoveku koji je pevao i izvodio trikove. „Zabavlja mališane dok im rodbina radi. Što se vas tiče, imaću mnogo posla u narednih nekoliko dana ako treba da se oporavimo od ovog gubitka. Neću imati vremena da delim poštu i čitam onima koji nisu naučili slova.“

„Mogu ja da čitam onima koji ne umeju sami, gospođo“, reče Rejgen, „ali ne poznajem vašu varoš dovoljno dobro da bih podelio poštu.“

„Nema potrebe“, reče Silija i povuče Arlena napred. „Arlen će vas odvesti do bakalnice na varoškom trgu. Dajte pisma i pakete Rasku Prascu kad budete isporučivali so. Ljudi će uglavnom potrčati onamo sad kad je so pristigla, a Rasko je jedan od retkih u varoši koji se razume i u slova i u brojeve. Matora bitanga će se žaliti i navaljivati da mu se plati, ali recite mu da u teška vremena čitava varoš mora dati doprinos. Recite mu da razdeli pisma i da ih pročita onima koji ne umeju sami, ili ni prstom neću mrdnuti sledeći put kad varošani budu hteli da mu nabace omču oko vrata.“

Rejgen se pomno zagleda u Siliju, možda u pokušaju da ustanovi šali li se ona, ali njeno lice, bezizražajno poput kamena, ništa nije odavalo. On se opet pokloni.

„Požurite, onda“, reče Silija. „Na noge lagane, pa ćete se obojica vratiti do večeras, pre nego što ljudi počnu da se spremaju za odlazak. Ako vi i vaš žongler ne želite da platite Rasku za sobu, svi prisutni će vam rado ponuditi sopstvene domove.“ Potera obojicu na put i okrenu se da grdi one koji su zastali s poslom kako bi piljili u pridošlice.

„Da li je uvek ovako... žestoka?“, upita Rejgen Arlena dok su išli prema mestu gde je žongler izvodio pantomimu za najmlađu decu. Ostale su pozvali natrag na posao.

Arlen otpuhnu. „Trebalo da je čujete kako razgovara sa sedobradim dedama. Sreća vaša što ste izvukli čitavu kožu nakon što ste je nazvali 'jalova'.“

„Grejg je rekao da je svi tako zovu“, reče Rejgen.

„I zovu je“, saglasi se Arlen, „samo ne u lice, osim ako žele da dohvate utrobnika za rogove. Kad Silija progovori, svi skaču na noge.“

Rejgen se zacereka. „A pritom je ona samo matora *čerka*“, razmatrao je. „Tamo odakle sam ja, samo *majke* očekuju da svi poskoče na njihovo naređenje.“

„Kakve veze to ima?“, upita Arlen.

Rejgen slegnu ramenima. „Ne znam, zapravo“, popusti. „U Milnu je to prosto tako. Ljudi pokreću svet, a majke stvaraju ljude, tako da one vode kolo.“

„Ovde nije tako“, reče Arlen.

„Nikad i nije, u malim varošicama“, reče Rejgen. „Nema dovoljno ljudi za to. Ali je u Slobodnim gradovima drugačije. Žene nemaju mnogo prava glasa nigde osim u Milnu.“

„To zvuči baš glupo“, progundā Arlen.

„I jeste“, složi se Rejgen.

Glasnik se zaustavi i dodade Arlenu uzde trkačkog konja. „Sačekaj ovde časak“, reče i zaputi se prema žongleru. Njih dvojica se pomeriše u stranu da porazgovaraju, a Arlen vide kako se žongleru izraz lica opet menja, kako postaje ljutit, pa naduren, i naposljetku se miri sa sudbinom dok pokušava da se prepire s Rejgenom, čije je lice sve vreme ostalo bezizražajno.

Ne skidajući oštar pogled sa žonglera, glasnik rukom dade Arlenu znak da priđe, a ovaj dovede konja do njih.

„...baš me briga koliko si umoran“, govorio je Rejgen promuklim šapatom, „ovi ljudi treba da obave jeziv posao, i ako čitavo popodne treba da plešeš i žongliraš kako bi im zaokupio decu dok se oni time bave, onda ćeš to i da uradiš, majku mu! Sad osmeh na lice i pravac na posao!“ Dograbi uzde od Arlena i ugura ih čoveku u ruke.

Arlen je dobro osmotrio lice mladog žonglera – lice puno uvređenog ponosa i straha – pre nego što ga je ovaj uopšte primetio. Onog časka kad je opazio da ga neko posmatra, čovekovo lice se uzburka i tren kasnije je to bio vedri, razdragani momak koji pleše pred decom.

Rejgen odvede Arlena do kola i njih dvojica se popeše unutra. Rejgen pucnu uzdama i oni okrenuše natrag zemljanom stazom koja je vodila do glavnog drumā.

„Zbog čega ste se raspravljali?“, upita Arlen dok su kola poskakivala.

Glasnik ga je načas posmatrao, pa slegnu ramenima. „Kirin je prvi put ovoliko daleko od grada“, reče. „Bio je sasvim hrabar kada nas je bilo više i kad je mogao da spava u pokrivenim kolima, ali otkako smo se u Anžijeu odvojili od ostatka karavana, ne drži se ni blizu toliko dobro. Zbog utrobnika ga po ceo dan ne puštaju pundravci, tako da i nije baš najbolje društvo.“

„Ne vidi se po njemu“, reče Arlen i osvrnu se prema čoveku koji je izvodio zvezdu.

„Žongleri znaju pantomimičarske smicalice“, reče Rejgen. „Toliko se dobro pretvaraju da su nešto što nisu da na neko vreme zapravo i sami sebe u to ubede. Kirin se pretvarao da je hrabar. Esnaf mu je testirao hrabrost i on je prošao, ali nikad ne znaš kako će se ljudi držati posle dve nedelje na otvorenom drumu, sve dok zapravo ne dođe do toga.“

„Kako uopšte ostajete na putevima noću?“, upita Arlen. „Tata kaže da tražiš đavola ako crtaš zaštitne simbole na zemlji.“

„Tvoj tata je u pravu“, reče Rejgen. „Pogledaj u pregradu kod nogu.“

Arlen tako i učini, i izvuče veliku vreću od meke kože. Unutra se nalazio konopac u čvorovima na koji su bile nanizane lakirane drvene ploče, veće nego njegova šaka. On razrogači oči kada ugleda zaštitne simbole urezane i naslikane na drvetu.

Istog časa je Arlen znao šta je u pitanju: prenosivi zaštitni krug, dovoljno velik da obujmi kola i još više. „Nikad nisam video ovako nešto“, reče Arlen.

„Nije ih lako napraviti“, reče glasnik. „Većina glasnika provede čitavo šegrtovanje trudeći se da savlada tu veštinu. Ni vetar ni kiša neće razmazati ove simbole. A ipak, čak ni to nije isto kao kad imaš zidove i vrata sa zaštitnim činima.“

Mali, jesi li ikad video utrobnika licem u lice?“, upita, okrenu se i strogo se zagleda u Arlena. „Gledao ga kako se obara na tebe, a ti nemaš kuda da pobegneš niti čime da se zaštitiš osim čarolijama koje ne vidiš?“, Zavrti glavom. „Možda sam isuviše strog prema Kirinu. Lepo je prošao na testu. Malo je vrištao, ali to se može i očekivati. Ipak, podnositi to iz noći u noć nešto je sasvim drugo. Iscrpi to neke ljude – neprestano brinu da će zalutali list pasti na zaštitne znake, a onda...“ Iznenada siknu, zamahnu kandžolikom rukom na Arlena i zasmeha se kad dečak odskoči.

Arlen je prelazio palcem preko svakog glatkog, lakiranog simbola i osećao njegovu snagu. Na svakih tridesetak centimetara kanapa nalazila se po jedna pločica, isto kao u bilo kojim zaštitnim činima. Prebrojao ih je više od četrdeset. „Zar demoni vetra ne mogu da ulete u ovako velik krug?“, upita. „Tata postavlja direke kako bi ih sprečio da slete na njive.“

Čovek pomalo iznenađeno pogleda u njega. „Tvoj tata verovatno traći vreme“, reče. „Demoni vetra su snažni letači, ali treba im prostora za zalet i nešto uza šta će se uzverati i sa čega će moći da skoče kako bi uzleteli. U kukuruzištima uglavnom nema ni jednog ni drugog, tako da ne sleću rado, osim ako ugledaju nešto što ih neodoljivo mami, recimo dečkića koji za opkladu spava u polju.“ Pogleda Arlena isto kao Džef kada upozorava dečaka da su utrobnici ozbiljna stvar. Kao da ne zna i sam.

„Demoni vetra takođe moraju da zaokreću u širokom luku“, nastavi Rejgen, „a većina ima raspon krila veći od ovog kruga. Neki bi mogao da uđe, možda, ali nikad to nisam video. Kad bi se to desilo, međutim...“ Pokaza na dugačko, debelo koplje koje je držao uza se.

„Utrobnik se može ubiti kopljem?“, upita Arlen.

„Verovatno ne“, odgovori Rejgen, „ali čuo sam da ih ošamutiš ako ih pribiješ uz zaštitne simbole.“ Zacereka se. „Nadam se da nikad neću morati da saznam.“

Arlen ga pogleda razrogačenih očiju.

Rejgen mu uzvratil pogled i iznenada se uozbilji. „Glasništvo je opasan posao, mali“, reče.

Arlen je dugo zurio u njega. „Vredelo bi izložiti se opasnosti da vidiš Slobodne gradove“, reče naposletku. „Recite mi istinu, kakva je Utvrda Miln?“

„To je najbogatiji i najdivotniji grad na svetu“, odgovori Rejgen i zadiže verižni rukav da pokaže tetovažu na podlaktici, sliku grada ugneždenog između dve planine. „Vojvodini rudnici obiluju solju, metalom i ugljem. Zidine i krovovi imaju tako snažne zaštitne čini da su simboli na kućama retko kad u upotrebi. Kada mu sunce obasja zidine, zaseni i same planine.“

„Nikad nisam video planinu“, reče Arlen u čudu dok je prstom prelazio preko tetovaže. „Moj tata kaže da su to samo velika brda.“

„Vidiš ono brdo?“, reče Rejgen i pokaza na sever od drumu.